

Nr 11.

Ankom till riksdagens kansli den 19 juni 1914 kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av förra militiebostället Vare nr 3 Västergård i Kronobergs län.

(1:a Avd.)

I en till riksdagen den 1 maj 1914 avlåten, till jordbruksutskottets förberdande handläggning avlåten proposition, nr 14, har Kungl. Maj:t under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen medgiva,

att, sedan förra överstlöjtnantsbostället 1 mantal Vare nr 3 Västergård i Virestads socken av Kronobergs län blivit styckat i tre lotter, av vilka torpen Skärvet och Karlstorp skola vartdera med i statsrådsprotokollet angivet område utgöra en lott samt den tredje lotten skall omfatta egendomen i övrigt,

dels torpen Skärvet och Karlstorp må var för sig från egendomen upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande av de i kungl. brevet till domänstyrelsen samma dag meddelade närmare bestämmelser i fråga om tillämpningen av berörda grunder samt med förbehåll om fri avverkningstid till den 1 maj 1916 för å torpen för kronans räkning utstämplad skog,

dels ock egendomen i övrigt må å offentlig auktion försäljas till den högstbjudande under de i kungl. brevet den 29 maj 1874 omförmälda villkor.

I detta ärende har departementschefen till berörda statsrådsprotokoll anfört följande:

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 10 saml. 6 häft. (Nr 11—17.) 1

»Förra överstlöjtnantbostället 1 mantal Vare nr 3 Västergård i Virestads socken av Kronobergs län var för statsverkets räkning utarrenderat till den 14 mars 1913 mot årligt arrende av 660 kronor. I anledning av pågående utredningar i fråga om egendomens disposition har densamma därefter utarrenderats under ytterligare två år till den 14 mars 1915. Vid arrendeuppskattning, som under åren 1910 och 1911 verkställdes å egendomen, har förslag väckts om egendomens försäljning i tre lotter.

I skrivelse den 31 december 1913 har domänstyrelsen underställt det väckta förslaget Kungl. Maj:ts prövning samt för sådant ändamål överlämnat ärendet rörande handlingar och tre kartor, däribland en av H. B:son Gierup år 1909 upprättad karta över egendomen samt en år 1913 av extra lantmätaren G. Norlin upprättad beskrivning över förslag till ägostyckning å egendomen.

Av dessa handlingar inhämtas, bland annat, att egendomen, som är belägen 1 mil från Liatorps järnvägsstation, enligt Norlins beskrivning har en areal av 221 hektar 39.95 ar, därav 31 hektar 88.30 ar tomt, åker och dylikt, 51 hektar 49.40 ar äng och odlingsmark, 136 hektar 80.10 ar avrösningsjord och 1 hektar 22.15 ar impediment. Avrösningsjorden består till stor del av mossar och kärr.

Å egendomen finnas två med kronan tillhöriga hus bebyggda torp, Skärvet och Karlstorp, vilka innehavas, det förra av N. J. Jonsson, som brukat detsamma i 10 år och före honom hans fader i 34 år, och det senare av Johan Magnusson, som brukat detsamma i 19 år.

Uppskattningsmännen hava föreslagit, att berörda två torp måtte genom ägostyckning fränskiljas egendomen och försäljas till respektive innehavare samt att återstoden av egendomen, som icke lämpligen kunde användas för något skogsväsendets ändamål, måtte försäljas i enlighet med bestämmelserna i nådiga brevet den 29 maj 1874. Beträffande torpen Skärvet och Karlstorp hava uppskattningsmännen föreslagit, att före försäljningen avverkning av den å torpen växande skogen måtte för statens räkning verkställas till så stort omfång, att endast erforderligt virke till vedbrand, reparationer och någon nybyggnad återstode. Torparna hade uttryckt önskan om att köpeskillingarna måtte på detta sätt nedbringas. Utstämpling för statens räkning av skog å de bägge torpen har därefter ägt rum.

Lantmäteristyrelsen har meddelat, att för ägostyckning å egendomen icke mötte något sådant hinder, som omförmåles i 2 § 2 stycket av lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyvning, ägostyckning och jordavsöndring.

Enligt förenämnda av extra lantmätaren G. Norlin år 1913 upprättade styckningsförslag skulle huvudgården, betecknad med litt. A, omfatta ägofigurerna å kartan nr 1—379 och innehålla en areal av 155 hektar 93.95 ar, därav 24 hektar 73 ar tomt och åker, 38 hektar 61.20 ar äng och odlingsmark, 92 hektar 21.10 ar avrösningsjord och 38.65 ar impediment, torpet Skärvet, å kartan betecknat med litt. B, omfatta ägofigurerna nr 380—452 och innehålla en areal av 25 hektar 15.30 ar, därav 2 hektar 90.90 ar tomt och åker, 10 hektar 48 ar äng och odlingsmark, 11 hektar 62.40 ar avrösningsjord och 14 ar impediment, samt torpet Karlstorp, å kartan betecknat med litt. C, omfatta ägofigurerna nr 453—557 och innehålla en areal av 39 hektar 78.10 ar, därav 4 hektar 24.40 ar tomt och åker, 2 hektar 40.20 ar äng och odlingsmark, 32 hektar 96.60 ar avrösningsjord och 16.90 ar impediment. Därjämte hava såsom samfällda ägor avsatts 52.60 ar impediment, utgörande vägar.

Uppskattningsmännen hava åsatt huvudgården ett saluvärde av 20,900 kronor, därav 5,558 kronor 70 öre för växande skog, och ett arrendevärde av 500 kronor, torpet Skärvet ett saluvärde av 3,337 kronor 28 öre, därav 1,751 kronor 90 öre för växande skog, och ett arrendevärde av 70 kronor samt torpet Karlstorp ett saluvärde av 5,397 kronor 2 öre, därav 3,388 kronor 80 öre för växande skog, och ett arrendevärde av 100 kronor. I dessa skogsvärden för torpen ingår icke värdet av ovanberörda, för statens räkning redan utstämplade virke.

I ärendet har överjägmästaren i Smålands distrikt förklarar, att han icke hade något att erinra mot uppskattningsmännens förslag om försäljning av torpen Skärvet och Karlstorp med de för dem utmärkta gränser och mot de åsatta saluvärdena. Beträffande huvudgården har överjägmästaren förklarar dess bibehållande i kronans ägo från skogsvårdssynpunkt icke hava någon som helst betydelse.

Kungl. Maj:ts befallningshavande har på de av uppskattningsmännen anförda skäl och då det icke ur jordbrukssynpunkt vore angeläget att vidare bibehålla ifrågavarande egendom i kronans ägo tillstyrkt egendomens försäljning i de tre föreslagna delarna, av vilka huvudgården borde försäljas i enlighet med nådiga brevet den 29 maj 1874 samt torpen Skärvet och Karlstorp till respektive innehavare.

Vederbörande jägmästare har hemställt, att i köpekontrakten för torpen Skärvet och Karlstorp förbehåll måtte göras om fri avverkningstid till den 1 maj 1916 för å torpen för kronans räkning utstämplad skog.

Domänstyrelsen har förklarar, att styrelsen icke hade något att erinra mot uppskattningsmännens förslag till egendomens styckning och

försäljning, samt anført, att styrelsen icke hade sig bekant någon anledning att för skogsväsendets räkning eller annat allmänt ändamål bibehålla egendomen eller någon del därav i kronans ägo.»

Då utskottet icke haft anledning till erinran mot ifrågavarande framställning, får utskottet hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 16 juni 1914.

På jordbruksutskottets vägnar:

D. PERSSON i Tällberg.

Närvarande: se utlåtande nr 17.
